

Rutin

Fastställt av: Jens Backman

Upprättat av: Jonas Jonsson

Granskare: Marie A Öhman

Organisation gäller inom: Hälsa- och Sjukvårdsförvaltning, Vårdhygien Västerbotten

Patient - Screening multiresistenta bakterier (MRB)

Förändringar från föregående utgåva

Språklig bearbetning

Omfattning

Anvisningen gäller för personal och studerande inom hälso-, sjuk- och tandvård i Region Västerbotten som utför undersökning, vård eller behandling.

Bakgrund

Spridning av multiresistenta bakterier (MRB) i vårdmiljöer utgör ett hot mot patientsäkerheten. Alternativ antibiotikabehandling för infektioner orsakade av MRB är sämre och saknas i vissa fall helt. Adekvat provtagning och mikrobiologisk diagnostik är en förutsättning för att identifiera multiresistenta bakterier (MRB). MRB kan identifieras både i kliniskt prov vid misstänkt infektion och i screeningprov med riktad analys för utvalda MRB.

Screening för MRB omfattar: MRSA (meticillinresistenta Staphylococcus aureus), VRE (vancomycinresistenta enterokocker), ESBL-producerande gramnegativa tarmbakterier (producerar extended spektrum betalaktamas) inklusive ESBLcarba.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av bärarskap eller misstanke om MRB.

Syfte

Att förebygga och minimera smittspridning av MRB i vården.

Lagar och andra krav

- [SFS 2004:168 Smittskyddslag. Stockholm: Socialdepartementet.](#)
- [SFS 2004:255 Smittskyddsförordning. Stockholm: Socialdepartementet.](#)
- [SOSFS 2015:10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg](#)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Ansvar och befogenheter

- Verksamhetschef ansvarar för att riktlinjerna om MRB inom Region Västerbotten är kända inom sin verksamhet.
- Varje medarbetare ansvarar för att följa riktlinjerna.

Beskrivning/Genomförande

Provtagning planeras om möjligt så att svar finns före vård, undersökning och behandling. Om detta inte är möjligt provtas patienten snarast vid vård-, undersöknings- eller behandlingstillfälle enligt nedan.

Patienter som ska provtas.

Inför inläggande vård eller upprepade polikliniska behandlingar vid öppenvårdsenhet eller hemmet:

Patient som under de senaste 6 månaderna:

- Vårdats/behandlats inläggande, eller upprepade polikliniska kontakter, på vårdinrättning utanför Norden (sjukhus, vårdhem eller rehabiliteringsanläggning).

Dessa patienter ska screenas för samtliga MRB, se tabell nedan.

- behandlats polikliniskt för sår/hudskador eller tandvård utanför Norden screenas för MRSA. Omlägningskrävande sår screenas även för ESBL och VRE.

Patient som under de senaste 6 månaderna:

- vårdats eller behandlats vid nordisk vårdenhet med MRB utbrott, se www.regionvasterbotten.se/vardhygien under Aktuellt.

Patient som de senaste 12 månaderna:

- varit bosatt utanför Norden ska screenas för MRSA.

Provtagning

MRSA	ESBL och VRE
Näsöppning	Feces eller rektum (2 pinnprov behövs ESBL/VRE)
Svalg	KAD-urin (urin vid RIK)
Perineum	Omlägningskrävande sår
Sår och hudförändringar (se nedan)	Stomi/dränage/PEG/tracheostomi
Insticksställe och vid kanyl/infart	
KAD-urin	
Stomi/dränage/PEG/tracheostomi	

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Risikfaktorer för smittspridning är

- Skadad hud som sår, eksem, psoriasis, infekterade sår och operationssår
- Diarré
- Urin- och/eller avföringsinkontinens
- KAD (Kvarliggande urinkateter) eller RIK (Ren Intermittent Kateterisering)
- Stomi, bukdränage, PEG, tracheostomi eller andra konstgjorda kroppsöppningar
- Patient som inte kan tillämpa god handhygien (oberoende av riskfaktorer)

Åtgärder för patienten innan provsvar

Åtgärder ska vidtas utifrån en bedömning av risken för smittspridning. Bedömning omfattar sannolikheten för bärarskap samt förekomst av eventuella riskfaktorer. Rådgör gärna med Vårdhygien. Konsekvent följsamhet och iakttagande av basala hygienrutiner enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10 är den enskilt viktigaste åtgärden för att förhindra smittspridning av MRB och andra smittsamma sjukdomar.

Vårdrumsplacering

- Enkelrum med eget hygienutrymme ska väljas i första hand.
- Enkelrum med eget hygienutrymme ska alltid användas till patienter med riskfaktor enligt ovan.
- Samvård ska så långt som möjligt undvikas. Vid brist på vårdplatser kan, i avvaktan på provsvar, samvård övervägas om patienten och medpatienter helt saknar riskfaktorer för spridning av MRB. Patienten samt medpatienter ska ges förutsättningar för god handhygien, vid behov ska vårdpersonal hjälpa patienterna att hålla god handhygien.
- Vid känt bärarskap av MRB ska de lokala dokument som finns för aktuellt smittämne följas, se www.regionvasterbotten.se/vardhygien Multiresistenta bakterier. Vid frågor kontakta Vårdhygien.

Dokumentation och arkivering

Ej tillämbart

Historik

Ej tillämbart

Utarbetat av

Vårdhygien Västerbotten

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Referenser

- [Vankomycinresistenta enterokocker - VRE : kunskapsunderlag samt Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att begränsa smittspridning med VRE, 2014](#)
- [ESBL-producerande tarmbakterier : kunskapsunderlag med förslag till handläggning för att begränsa spridningen av Enterobacteriaceae med ESBL. Folkhälsomyndigheten, 2014](#)
- [Screening för antibiotikaresistenta bakterier – Rapport från en arbetsgrupp med representanter från smittskydd och vårdhygien 2016 – 2017](#)